Συγκρότηση Πρωτοβουλίας για ένα Παρατηρητήριο Εθνικισμού και Μιλιταρισμού

Δημοσιεύουμε το κείμενο της Πρωτοβουλίας για ένα Παρατηρητηριο Εθνικισμού και Μιλιταρισμού.

Η Πρωτοβουλία για ένα Παρατηρητήριο Εθνικισμού και Μιλιταρισμού είναι μια ανεξάρτητη κίνηση ακτιβιστών/τριών του αντιπολεμικού και αντιμιλιταριστικού κινήματος, διανοουμένων, καλλιτεχνών και εργαζομένων σε τομείς που απειλούνται από τη στροφή στην πολεμική οικονομία (υγεία, εκπαίδευση, κοινωνικές υπηρεσίες). Σκοπός του είναι η καταγραφή εθνικιστικών και μιλιταριστικών τάσεων, λόγων και πρακτικών, που προωθούν στον δημόσιο χώρο κόμματα, κρατικοί μηχανισμοί, διανοούμενοι και ΜΜΕ, στο εσωτερικό και σε διεθνές επίπεδο. Η καταγραφή και η αντιμετώπιση των τάσεων αυτών αποτελούν προϋπόθεση για να αποκρούσουμε τα εθνο-μιλιταριστικά στερεότυπα, να συμβάλουμε στην ενίσχυση της αντιπολεμικής δράσης στην Ελλάδα και διεθνώς, και να προωθήσουμε τη δίκαιη και ειρηνική συμβίωση.

1. Η αντίθεση στον μιλιταρισμό, τον εθνικισμό και τον πόλεμο δεν είναι πια μια μειοψηφική «ευαισθησία»

Η εποχή της παγκοσμιοποίησης δεν σήμανε την ειρήνη: το έδειξε η βαναυσότητα του ΝΑΤΟ και των εθνικισμών στα Βαλκάνια, η διαρκής «αντιτρομοκρατική» εκστρατεία των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή, η γενοκτονία στην Παλαιστίνη, ο ρωσο-ουκρανικός πόλεμος και οι «αόρατες» αιματοχυσίες στην αφρικανική ήπειρο. Όμως, η σημερινή «κρίση της παγκοσμιοποίησης» –η άνοδος της Ακροδεξιάς η νοσταλγία της αποικιοκρατίας, οι εμπορικοί πόλεμοι, η ακύρωση του διεθνούς δικαίου, η απογείωση των εξοπλισμών–, μας φέρνουν κάθε μέρα όλο και πιο κοντά στον πόλεμο.

Το 2025 καταγράφηκαν 65 ένοπλες συρράξεις διεθνώς – οι περισσότερες μετά το 1945. Καθημερινά διαβάζουμε προειδοποιήσεις ότι η ανθρωπότητα υπνοβατεί προς έναν τρίτο παγκόσμιο πόλεμο. Όλοι μιλούν για την «παγίδα του Θουκυδίδη»: την πιθανότητα μιας σύγκρουσης μεταξύ της απερχόμενης υπερδύναμης –των ΗΠΑ– και της ραγδαία ανερχόμενης – της Κίνας.

Αν όμως ο πόλεμος είναι η κορύφωση, ο μιλιταρισμός και ο εθνικισμός είναι η προετοιμασία. Το πρόγραμμα ReArm/Ετοιμότητα 2030 αναδεικνύει τη στρατιωτικοποίηση σε βάση ενοποίησης της Ευρώπης και «φάρμακο» για κάθε νόσο: για τις χαμηλές επιδόσεις της ευρωπαϊκής (κυρίως της

γερμανικής) βιομηχανίας, για την αυτονόμηση από τις ΗΠΑ του Τραμπ, για την επικράτηση στον ανταγωνισμό με τη Ρωσία.

Μέσα στο 2026, τα κράτη-μέλη της ΕΕ θα ξοδέψουν 454 δισ. ευρώ για εξοπλισμούς. Δημόσιοι πόροι που θα περιόριζαν δραστικά την επισιτιστική κρίση, τις τεράστιες ελλείψεις στα συστήματα υγείας και την εκπαίδευση, την ενεργειακή φτώχεια και την έλλειψη στέγης, διατίθενται απερίσκεπτα στις βιομηχανίες του πολέμου. Νοσοκομεία δίχως προσωπικό οργανώνουν ασκήσεις πολεμικής ετοιμότητας. Πανεπιστήμια φιλοξενούν εκπροσώπους της πολεμικής βιομηχανίας. Οι πολίτες της Ευρώπης προειδοποιούνται να αποθηκεύσουν χρήματα και τρόφιμα, και να αναζητήσουν τα πλησιέστερα καταφύγια, ενώ υπουργοί από την ασφάλεια των μεγάρων τους ζητούν να συνηθίσουμε στην ιδέα νέων ανθρώπων τυλιγμένων με σημαίες σε φέρετρα.

Πρέπει να σταματήσουμε αυτή τη νοσηρή πολιτική του θανάτου.

2. Ο παραλογισμός του μιλιταρισμού και του εθνικισμού έχει «λογική»

Είμαστε σε μια νέα εποχή. Οι κανόνες της παγκοσμιοποίησης που προώθησε η Δύση ευνόησαν περισσότερο τις οικονομικές ελίτ σε χώρες της Ασίας – ιδίως στην Κίνα. Οι «ηττημένοι» δεν ζητούν περισσότερη δικαιοσύνη. Επιδιώκουν να ελέγξουν εμπορικούς κόμβους, ενεργειακούς δρόμους, νέες τεχνολογίες: αυτός είναι ο «ζωτικός χώρος» στον εικοστό πρώτο αιώνα. Κηρύσσουν εμπορικούς πολέμους, καταργούν φόρους και τους υποκαθιστούν με δασμούς στους ξένους ανταγωνιστές. Επιτίθενται στρατιωτικά σε «απείθαρχα» κράτη και λαούς. Κυνηγούν άγρια μετανάστες και πρόσφυγες. Δαιμονοποιούν τις μειονότητες και όσους τις υπερασπίζονται. Καταστέλλουν με στρατό ή στρατιωτικοποιημένα αστυνομικά σώματα μαζικά κινήματα διαμαρτυρίας.

Ο μιλιταρισμός και ο εθνικισμός είναι η κοινή «γλώσσα» για την ενοποίηση των ελίτ: «συνταγή» αντιμετώπισης του εξωτερικού εχθρού, «μέθοδος» πειθάρχησης αντιστάσεων στο εσωτερικό.

3. Η Ελλάδα δεν είναι δύναμη ειρήνης

Ως μέλος του ΝΑΤΟ, η Ελλάδα ανήκει στον «πυρήνα» του ευρω-ατλαντικού μιλιταρισμού. Από τη δεκαετία του ’90 συμμετείχε με στρατιωτικές δυνάμεις σε πολεμικές επιχειρήσεις σε Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Αλβανία, Κοσσυφοπέδιο (KFOR), τη σημερινή Βόρεια Μακεδονία και το Αφγανιστάν. Έλληνες αξιωματικοί βρέθηκαν σε Ιράκ, Κουβέιτ, Γεωργία-Αμπχαζία (UNOMIG), ακόμα και στη Δυτική Σαχάρα. Ιδίως στα Βαλκάνια, η στρατιωτική παρουσία ήταν «ασπίδα» για τις αθρόες ελληνικές επενδύσεις.

Σήμερα, η ελληνική συμμετοχή στις πολεμικές επιχειρήσεις των ΗΠΑ θεωρείται αυτονόητη. Όχι μόνο έμμεσα, με την παραχώρηση βάσεων που κάνουν τη χώρα ορμητήριο, από την Αλεξανδρούπολη ως την Σούδα. Αλλά και άμεσα: με την αποστολή μεραρχίας στην Κύπρο για πρώτη φορά από το 1964, σε απάντηση επίθεσης στη βρετανική αεροπορική βάση της Λεμεσού. Με τη χρήση πυραύλων στην

Σαουδική Αραβία, χάριν της πετρελαϊκής ARAMCO. Με τη φιλοξενία, στη Λάρισα, της (αποτυχημένης) επιχείρησης «ΑΣΠΙΔΕΣ» στην Υεμένη.

Η Ελλάδα δαπανά περισσότερα από 8 δισ. ευρώ για εξοπλισμούς ετησίως, σε μια μάταιη προσπάθεια να προσεγγίσει τη στρατιωτική ισχύ της Τουρκίας. Κι ενώ συμμετέχει στο πρόγραμμα ReArm, που επιδιώκει την απεξάρτηση της Ευρώπης από την πολεμική βιομηχανία των ΗΠΑ, παραμένει από τους καλύτερους πελάτες αμερικανικών, ισραηλινών και γαλλικών οπλικών συστημάτων.

4. Η στρατιωτικοποίηση του ελληνικού εθνικισμού υπηρετεί τον ανταγωνισμό με την Τουρκία

Η πολιτική αυτή επικαλείται το δόγμα της «Γαλάζιας Πατρίδας»: τις «αναθεωρητικές» διεκδικήσεις του καθεστώτος Ερντογάν. Από τις παρυφές της Αριστεράς μέχρι την Ακροδεξιά κάθε απόχρωσης, η κυρίαρχη άποψη θεωρεί ότι, στον ανταγωνισμό με την Τουρκία, η ελληνική πλευρά υπερασπίζεται «εθνικά δίκαια», ενώ η Τουρκία προβάλλει απλώς «διεκδικήσεις» που παραβιάζουν το διεθνές δίκαιο.

Στην πραγματικότητα, και στις δύο πλευρές του Αιγαίου υπάρχουν θέσεις που επικαλούνται το διεθνές δίκαιο και την αρχή του δίκαιου αποτελέσματος. Κυρίως, όμως, και στις δύο υπάρχουν επιχειρηματικά και πολιτικά συμφέροντα, που παρουσιάζονται ως «εθνικά», κι ας μην υπηρετούν τα συμφέροντα της κοινωνικής πλειοψηφίας σε κάθε χώρα. «Εθνικά», προκειμένου να θεωρείται «προδοσία» κάθε συζήτηση για συνεργασία και ειρηνική λύση. Την ίδια στιγμή, συμφέροντα εταιρειών όπως η Chevron, η Exxon Mobil ή η Meridiam, δεν συζητιούνται καν.

Η Ελλάδα σωστά καταγγέλλει τη στρατιωτική κατοχή της Βόρειας Κύπρου˙ «ξεχνά», όμως, ότι η τουρκική εισβολή του 1974 ακολούθησε το πραξικόπημα της ελληνικής Χούντας και της ελληνοκυπριακής φασιστικής ΕΟΚΑ Β’, με σκοπό την ένωση Ελλάδας-Κύπρου, σε συνέχεια του εγκλωβισμού των Τουρκοκυπρίων σε θύλακες. Θεωρητικά, η Ελλάδα υποστηρίζει τη λύση της διζωνικής-δικοινοτικής ομοσπονδίας. Ήταν, όμως, η ελληνική και ελληνοκυπριακή πλευρά αυτές που ναρκοθέτησαν την προοπτική αυτή (2004), υπονομεύοντας επιπλέον τις συνομιλίες με τον μετριοπαθή Τουρκοκύπριο Πρόεδρο Ακιντζί (2018).

Η Τουρκία σαφώς επιδιώκει να αναβαθμίσει τη θέση της στην Ανατολική Μεσόγειο, σε μια περίοδο υποχώρησης των ΗΠΑ στην περιοχή. Όμως, θα υπήρχε άραγε τουρκολιβυκό μνημόνιο και στρατιωτική συνεργασία Τουρκίας-Πακιστάν- Σαουδικής Αραβίας, αν απέναντι δεν υπήρχε ο «άξονας» Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ – συνεργασία που, για την Τουρκία, θεωρείται κίνηση περικύκλωσης;

5. Οι συμμαχίες που συνάπτει η Ελλάδα δεν είναι «αμυντικές»

Όπως κάθε εθνικισμός, ο ελληνικός εθνο-μιλιταρισμός φαντάζεται τον εαυτό του ως «αμυνόμενο». Η

Ελλάδα, ωστόσο, δεν αντιμετωπίζει εισβολή που να δικαιολογεί πολεμική προετοιμασία για άμυνα.

Το «casus belli» (αιτία πολέμου), που προβάλλει η Τουρκία από το 1995, είναι απάντηση στο δικαίωμα που επικαλείται η Ελλάδα να επεκτείνει τα ελληνικά χωρικά ύδατα από 6 σε 12 ναυτικά μίλια. Μια τέτοια ενέργεια θα σήμαινε στην πράξη έλεγχο του Αιγαίου κατά 71,5% από την Ελλάδα και κατά 8,7% από την Τουρκία – αντί του 43,5% και 7,5%, αντίστοιχα, που ισχύει σήμερα.

Αντίστοιχα, σε Ελλάδα και Κύπρο θεωρείται επίθεση η τουρκική αμφισβήτηση υφαλοκρηπίδας (κυριαρχικών δικαιωμάτων σε διεθνή ύδατα) και Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης. Όμως, υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ αφορούν δικαιώματα σε διεθνή ύδατα. Αυτά δεν μπορούν να ασκηθούν μονομερώς: η αναγνώρισή τους απαιτεί συμφωνία ή απόφαση διεθνούς δικαστηρίου.

Ως εκ τούτου, οι ελληνικές συμμαχίες με το εγκληματικό Ισραήλ, τον δικτάτορα Σίσι της Αιγύπτου, τη θεοκρατική Σαουδική Αραβία και τον ακροδεξιό Τραμπ δεν είναι «αμυντικές», αλλά ιδιοτελείς. Στο παρελθόν έχουν αποδειχτεί απλώς ατελέσφορες (όπως συνέβη με την ακύρωση του φιλόδοξου, αλλά περιβαλλοντικά επικίνδυνου, αγωγού αερίου East Med). Όσο για τις παροτρύνσεις ευρωπαϊκών κρατών που προωθούν τη «διπλωματία» των καλωδίων, των αγωγών και των εξοπλισμών, ο χρόνος έχει δείξει ότι καμιά σημαντική δύναμη δεν θα διακινδύνευε συμφέροντά της για να στηρίξει τις ελληνικές θέσεις σε περίπτωση στρατιωτικής κλιμάκωσης.

6. Η ευθυγράμμιση με το Ισραήλ εγκυμονεί κινδύνους

Ιδίως η ταύτιση της Ελλάδας με το Ισραήλ είναι ανήθικη και επικίνδυνη. Ανήθικη, διότι το Ισραήλ διαπράττει γενοκτονία, σύμφωνα με αλλεπάλληλες εκθέσεις επιτροπών του ΟΗΕ. Επικίνδυνη, διότι η διαρκής εμπλοκή του Ισραήλ σε πολέμους κάνει τους συμμάχους του στόχους.

Κοινές ασκήσεις και προμήθειες πανάκριβων εξοπλισμών, όπως η «Ασπίδα του Αχιλλέα», στρατιωτική και αστυνομική συνεργασία, επενδύσεις Ισραηλινών ιδίως στην αγορά ακινήτων σε όλη τη χώρα, συμφωνίες συνεργασίας πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, τουρισμός, και βεβαίως η πώληση της Ελληνικής Βιομηχανίας Οχημάτων στην ισραηλινή εταιρεία SK Group, δείχνουν πλήρη ευθυγράμμιση της χώρας μας με μια χώρα για την οποία ο πόλεμος αποτελεί στοιχείο κοινωνικής συνοχής. Η Ελλάδα σωστά επικαλείται το διεθνές δίκαιο απέναντι στην Τουρκία για την κατοχή της Βόρειας Κύπρου. Η ίδια, ωστόσο, αποτελεί βασικό σύμμαχο μιας δύναμης κατοχής παλαιστινιακών εδαφών που χλευάζει το διεθνές δίκαιο.

7. Ο μιλιταρισμός και ο εθνικισμός κοστίζουν ακριβά: ποιος κερδίζει;

Μέσα στο 2025, η Τουρκία ξόδεψε 30 δισ. δολάρια για εξοπλισμούς (1,9% του ΑΕΠ της) και ο στρατός της βρέθηκε σε Β. Κύπρο, Συρία, Ιράκ, Λιβύη, Κατάρ, Σ. Αραβία και Σομαλία. Την ίδια στιγμή,

σύμφωνα με την Turkstat, το 27,9% του πληθυσμού της Τουρκίας αντιμετωπίζει την απειλή της φτώχειας, η χώρα μετρά 12 εκατομμύρια ανέργους, 16,5 εκ. δεν έχουν επαρκή θέρμανση για τα σπίτια τους, ενώ ο κατώτατος μισθός βρίσκεται στα 555 ευρώ.

Η Ελλάδα, που το 2025 ξόδεψε 8,5 δισ. δολάρια για εξοπλισμούς, έχει παρόμοιες «επιδόσεις»: δημόσιο χρέος στο 146% του ΑΕΠ, 27,5% του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας, καθαρό κατώτατο μισθό κάτω από 800 ευρώ, δυσθεώρητο στεγαστικό κόστος, σύστημα υγείας υπό κατάρρευση. Κι όμως: αγοράζει μαχητικά Rafale και φρεγάτες Belharra από τη Γαλλία, άρματα μάχης Leopard από τη Γερμανία, αντιαεροπορική προστασία από το Ισραήλ, μαχητικά F-16 και F-35 από τις ΗΠΑ.

Ο εθνο-μιλιταρισμός είναι απτή απειλή για τις ζωές και τα δικαιώματα της κοινωνικής πλειοψηφίας: μόνοι κερδισμένοι είναι οι πολεμικές βιομηχανίες. Το πρόβλημα είναι η οικονομία του πολέμου: όχι ποια χώρα θα αναπτύξει τη δική της σε βάρος των ξένων ανταγωνιστών της.

8. Μιλιταρισμός και εθνικισμός σημαίνουν κοινωνική αποχαύνωση και πολιτικό αυταρχισμό

Ο εθνικισμός και ο μιλιταρισμός δεν σημαίνουν αγάπη για την πατρίδα, αλλά μίσος για την πατρίδα του ξένου. Το μίσος αυτό «επιτρέπει» τα πάντα. Οι συνέπειές του, όμως, είναι καταστροφικές πρώτα στο εσωτερικό.

Όλο και πιο συχνά, τα ΜΜΕ προβάλλουν τον μιλιταρισμό ως θέαμα: ο εθνο-μιλιταρισμός είναι ένα είδος μόδας. Στις οθόνες περνούν φαντασμαγορικές εικόνες υπερσύγχρονων μαχητικών, φρεγατών και drones, αποσυνδεδεμένες από τη δυστυχία που προκαλεί ο πόλεμος. Ακούμε και διαβάζουμε «ειδικούς αναλυτές» –απόστρατους ή εν ενεργεία αξιωματικούς, πράκτορες και ακροδεξιούς διανοούμενους–, να μας εξοικειώνουν με τα «αυτονόητα» του πολεμικού εθνικισμού. Μπροστά στα «εθνικά δίκαια», μας εξηγούν, δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις – δημοκρατικές ή αυταρχικές, αριστερές ή δεξιές.

Ο μιλιταρισμός και ο εθνικισμός συμπαρασύρουν την Αριστερά, κανονικοποιούν την Ακροδεξιά, μετατρέπουν τη δημοκρατία σε άδειο πουκάμισο. Η αντίθεση στη φρίκη του πολέμου απαξιώνεται ως «αφέλεια», «μειοδοσία» ή «ακρότητα»: για κάποιους, είναι μέρος ενός «υβριδικού» πολέμου, που θέλει τάχα να κάμψει το πατριωτικό φρόνημα.

9. Ο μιλιταρισμός και ο εθνικισμός εργαλειοποιούν τις γυναίκες

Ο μιλιταρισμός, ο εθνικισμός και η πατριαρχία αποτελούν αλληλένδετα συστήματα εξουσίας: ελέγχουν τα σώματα μας, οργανώνουν την αναπαραγωγή και νομιμοποιούν τη βία στο όνομα του έθνους. Η αντίληψη ότι οι γυναίκες οφείλουν να γεννούν παιδιά για την πατρίδα είναι διαχρονική:

μετατρέπει τη μητρότητα σε εθνικό καθήκον και τα γυναικεία σώματα σε μέσα αναπαραγωγής και διατήρησης της εθνικής ισχύος. Στην Ευρώπη συζητιέται ο όρος «δημογραφικός επανεξοπλισμός»: η γέννηση παιδιών γίνεται ζήτημα εθνικής άμυνας.

Η εργαλειοποίηση των γυναικών, ωστόσο, δεν περιορίζεται στην αναπαραγωγή. Οι γυναίκες συμμετέχουν στην πολεμική μηχανή ως (σεξ)εργάτριες και φροντίστριες. Την ίδια στιγμή, ο μιλιταρισμός καλλιεργεί μια στρατιωτικοποιημένη αρρενωπότητα: ανδρισμός σημαίνει επιθετικότητα και προθυμία για πόλεμο. Κορυφή του παγόβουνου είναι η χρήση σεξουαλικής βίας κατά τη διάρκεια των πολέμων: ο βιασμός χρησιμοποιείται ως μέσο τρομοκράτησης πληθυσμών, εθνοκάθαρσης και ταπείνωσης του εχθρού, εφόσον τα γυναικεία σώματα αντιμετωπίζονται ως σύμβολα τιμής της οικογένειας ή του έθνους. Όπου ο βιασμός παρουσιάζεται ως προσβολή της τιμής, ανδρικής ή εθνικής, η ίδια η γυναίκα εξαφανίζεται από το επίκεντρο της συζήτησης: η βία που υφίσταται γίνεται αόρατη.

Η εθελοντική στράτευση γυναικών συνδέει μια υποτιθέμενη ισότητα με τον μιλιταρισμό, ως εάν η γυναικεία χειραφέτηση να περνούσε από το πόσο «ισότιμα» θα υπηρετούμε την πολεμική μηχανή.

10. Υπάρχει άλλος δρόμος

Είμαστε στην εποχή που οι διεθνείς ανταγωνισμοί, εμπορικοί και γεωστρατηγικοί, παίρνουν τη μορφή στρατιωτικών συγκρούσεων: ο πόλεμος είναι η συνέχιση του ανταγωνισμού με στρατιωτικά μέσα. Γι’ αυτό ακριβώς, όμως, δεν έχει τίποτα το νομοτελειακό.

Η αποτροπή του πολέμου προϋποθέτει την αποκλιμάκωση του ανταγωνισμού: τερματισμό των εξοπλισμών και πριμοδότηση του διαλόγου και της συνεργασίας, αντί των εθνικών εγωισμών. Όσο δεν το κάνουν οι πολιτικές ηγεσίες, είναι κρίσιμο να το επιβάλουν οι λαοί. Οι κινητοποιήσεις εκατοντάδων χιλιάδων νέων και η συντονισμένη διαμαρτυρία σε δεκάδες λιμάνια όλης της Ευρώπης, όπως και η καταδίκη του πολέμου στις αμερικανικές εκλογές, δείχνουν ότι ο εθνο-μιλιταρισμός δεν είναι μοίρα.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τον ελληνο-τουρκικό ανταγωνισμό, οι διαφορές Ελλάδας-Τουρκίας δεν είναι «αιώνιες»: τις τελευταίες δεκαετίες υπήρξαν περίοδοι ύφεσης (1975-1981, 2002-2003, 2010-2011, «ήρεμα νερά» 2023-2025). Για να ξαναϋπάρξουν, είναι κρίσιμο να απομονωθούν οι επαγγελματίες εθνικιστές και στις δύο πλευρές του Αιγαίου. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την Ελλάδα:

- Οι ελληνοτουρκικές διαφορές μπορούν και πρέπει να λυθούν στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης
- Οι διαφορές αυτές δεν είναι «μόνο η υφαλοκρηπίδα». Αφορούν τις ελληνικές αξιώσεις επέκτασης των εθνικών χωρικών υδάτων, από τα 6 στα 12 ναυτικά μίλια, πράγμα που θα παραβίαζε την «αρχή της ευθυδικίας» (του δίκαιου αποτελέσματος), εφόσον θα έκανε το Αιγαίο «ελληνική λίμνη».
- Αφορούν την κακή συνήθεια να θεωρούμε ελληνικό εθνικό εναέριο χώρο το FIR, συντηρώντας

ένα κλίμα σύγκρουσης στο όνομα «παραβιάσεων».

- Αφορούν την ΑΟΖ, η οριοθέτηση της οποία απαιτεί διεθνή συμφωνία.
- Αφορούν, επίσης, το Κυπριακό: η τουρκική Κατοχή συνεχίζεται, όμως η ελληνική πολιτική, αρνούμενη στην πράξη την ομοσπονδία Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, ευνοεί την de facto διχοτόμηση.
- Αφορούν, τέλος, την αποστρατιωτικοποίηση ελληνικών νησιών, που κακώς απαιτεί η Τουρκία, όσο η ίδια δεν απομακρύνει από τα μικρασιατικά παράλια τη Στρατιά του Αιγαίου.
- Καμία λύση δεν θα είναι βιώσιμη και δίκαιη, αν δεν υποστηρίζεται από τους λαούς της περιοχής.
- Το κρίσιμο είναι η αποτροπή μιας ελληνο-τουρκικής σύρραξης. Όμως η «συνεργατική» εντατικοποίηση των εξορύξεων δεν είναι συνταγή ειρήνης, αλλά επιδείνωσης της κλιματικής κρίσης.

***

Η ανθρωπότητα διανύει μέρες εθνο-μιλιταριστικής τύφλωσης, που θυμίζουν το 1914. Η αποφυγή του πολέμου απαιτεί να φρενάρουμε την προετοιμασία για πόλεμο: απόκρουση της εθνο-μιλιταριστικής προπαγάνδας, τερματισμό των εξοπλισμών, υπεράσπιση της προσέγγισης στην Ανατολική Μεσόγειο, ακύρωση της συμμαχίας με το Ισραήλ, έξοδο από το ΝΑΤΟ.

Το Παρατηρητήριο Μιλιταρισμού και Εθνικισμού επιδιώκει να κάνει το πρώτο βήμα σε έναν δρόμο που επείγει να ανοίξουμε και να περπατήσουμε μαζί.

Πηγή φωτογραφίας: Jacobin.com